

**Інформаційні матеріали
щодо визначення переліку професій
для створення навчально-практичних центрів
за рахунок коштів державного бюджету
у 2019 році**

Починаючи з 2016 року Уряд щорічно виділяє кошти на оновлення навчально-матеріальної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти:

2016 рік – 50 млн грн;
2017 рік – 50 млн грн;
2018 рік – 100 млн грн;
2019 рік – 50 млн грн.

За рахунок цих коштів на базі діючих закладів професійної (професійно-технічної) освіти протягом 2016 – 2018 років **створено 100 (25+25+50) навчально-практичних центрів (НПЦ)** за професіями:

«Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» – 5;

«Монтажник санітарно-технічних систем та устаткування» – 19;

«Швачка. Кравець. Закрійник» – 27;

«Токар. Верстатник широкого профілю. Фрезерувальник. Шліфувальник. Свердлувальник» – 9;

«Електрозварник ручного зварювання. Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах. Зварник» – 25;

Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж. Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування. Електромонтажник силових мереж та електроустаткування» – 15.

Завдання НПЦ:

впровадження сучасних технологій в освітній процес;
забезпечення підготовки кваліфікованих робітничих кадрів відповідно до сучасних освітніх стандартів;
організація підвищення кваліфікації, зокрема стажування, викладачів професійної підготовки, майстрів виробничого навчання;
здійснення професійного навчання незайнятого населення;
профорієнтаційна робота.

Для професій, за якими створюються НПЦ:

затверджені освітні стандарти на компетентнісній основі:
«Електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах» (2017 рік),

«Електромонтажник силових мереж та електроустаткування (2017 рік)», «Монтажник санітарно-технічних систем та устаткування» (2018 рік), «Монтажник дорожньо-будівельних машин» (2018 рік), «Верстатник широкого профілю (2018 рік);

розроблений та використовується у освітньому процесі навчальний посібник «Будова та монтаж санітарно-технічних систем (у двох частинах)» (2017 рік);

проведені тренінги та навчальні семінари для педагогічних працівників закладів, на базі яких створено НПЦ.

Результати діяльності НПЦ у 2017 – 2018 рр.

Спостерігається тенденція до:

1) зростання загального контингенту закладів професійної (професійно-технічної) освіти (на 5% у 2018 році порівняно з 2015 роком за визначеними професіями);

2) збільшення рівня працевлаштування випускників за цими професіями до 90%;

3) збільшення кількості майстрів виробничого навчання і викладачів спецдисциплін, які пройшли стажування (у 2017 році – 500 осіб, у 2018 році – 700 осіб);

4) зростання обсягів навчально-виробничої діяльності більш ніж у 2 рази. (наприклад, у Броварському професійному ліцеї доходи від виробничої діяльності у 2017 р. склали 34,5 тис. грн, у 2018 р. – 90,5 тис. грн).

Фінансування професійної(професійно-технічної) освіти з 2016 року передано з державного на місцеві бюджети.

У 2016 році фінансування закладів професійної (професійно-технічної) освіти здійснювалось з обласних бюджетів, бюджетів міст обласного значення.

У 2017 – 2019 роках:

з державного бюджету (освітня субвенція, субвенція на оновлення матеріально-технічної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти, підготовка за професіями загальнодержавного значення);

обласних бюджетів, бюджету м. Києва;

бюджетів міст обласного значення – обласних центрів.

У 2016 році Урядом затверджено **Перелік професій загальнодержавного значення**, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету (постанова КМУ від 16.11.2016 № 818).

У 2017 році прийняте рішення щодо **розширення зазначеного Переліку**.

З цією метою МОН проведений моніторинг найбільш затребуваних на ринку праці професій.

Запити щодо надання відповідної інформації були надіслані до:

департаментів (управлінь) освіти і науки обласних, Київської міської державних адміністрацій,

Міністерства соціальної політики,
Державної служби зайнятості,
Федерації роботодавців України,
Українського Союзу підприємців і промисловців,
Державного агентства автомобільних доріг України,
ПАТ ДАК «Автомобільні дороги України»,
Державного концерну «Укроборонпром»,
Будівельної палати України,
інших заінтересованих сторін.

За результатами аналізу найбільш затребувані на ринку праці:

для роботодавців:

слюсар-ремонтник;
електрогазоварник;
слюсар з ремонту автомобілів;
водій автотранспортних засобів;
тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва;
верстатник широкого профілю;
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування;
токарь;
кухар;

для регіональних центрів зайнятості:

слюсар-ремонтник;
електрогазоварник;
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування;
тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва,
токарь;
фрезерувальник;
верстатник широкого профілю;
кухар;
водій автотранспортних засобів;

для Державного агентства автомобільних доріг України та ПАТ ДАК «Автомобільні дороги України»:

механізатор,
машиніст дорожньо-транспортних машин,
дорожній робітник,
асфальтобетонник,
асфальтобетонник-варильник,
машиніст асфальтоукладальника,
машиніст автогрейдера,
машиніст комбінованої дорожньої машини,
машиніст котка,
машиніст навантажувача,
машиніст бульдозера,

машиніст маркірувальної машини,
машиніст фрези;
для Державного концерну «Укроборонпром»:
в'язальник схемних джгутів,
кабелів та шнурів,
гальванік,
електрогазоварник,
монтажник радіоелектронної апаратури та приладів,
оператор верстатів з програмним керуванням,
регулювальник радіоелектронної апаратури та приладів,
різальник на пилах, ножівках та верстатах,
різьбошліфувальник,
слюсар з механоскладальних робіт,
слюсар-інструментальник,
слюсар-ремонтник,
слюсар-складальник радіоелектронної апаратури та приладів,
терміст,
токаря-розточувальник,
шліфувальник;

для Будівельної палати України:

електрогазоварник,
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування,
фрезерувальник,
водій автотранспортних засобів,
слюсар з ремонту автотранспортних засобів,
монтажник залізобетонних конструкцій.

Отже, за результатами моніторингу були визначені найбільш затребувані професії:

слюсар-ремонтник,
електрогазоварник,
електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування,
тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва,
професії металообробки (токаря, фрезерувальник, оператор верстатів з програмним керуванням, верстатник широкого профілю, налагоджувальник верстатів і маніпуляторів з програмним керуванням).

Пропозиції щодо розширення переліку професій загальнодержавного значення також були обговорені у Міністерстві освіти і науки України на нараді 23.11.2017 року за участі представників:

Міністерства економічного розвитку і торгівлі,
Міністерства соціальної політики,
Міністерства інфраструктури,
Міністерства енергетики та вугільної промисловості,
Міністерства аграрної політики,

Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства,

Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України»,

Федерації профспілок України,

ДК «Укроборонпром»,

ДП «Антонов»,

Державного агентства автомобільних доріг України,

Інституту демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України,

Інституту електрозварювання ім. Патона.

Серед професій, які були запропоновані до розширення Переліку професій загальнодержавного значення:

- 1) 7212 електрозварник ручного зварювання;
- 2) 7212 електрогазозварник;
- 3) 7212 електрозварник на автоматичних та напівавтоматичних машинах;
- 4) 7233 слюсар-ремонтник;
- 5) 7222 слюсар-інструментальник;
- 6) 7233 слюсар з механоскладальних робіт;
- 7) 7137 електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж;
- 8) 7241 електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування;
- 9) 7241 електромонтажник силових мереж та електроустаткування;
- 10) 8339 машиніст дорожньо-будівельних машин;
- 11) 8211 оператор верстатів з програмним керуванням;
- 12) 8339 машиніст землерийно-будівельних машин.

Учасниками наради запропоновано також включити професії:

13) 7219 Зварник (організація «Товариство зварників України»)

14) 7129 Монтажник систем утеплення будівель (Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України).

Враховуючи, що фінансування професій загальнодержавного значення у 2017 році залишилось на рівні 2016 року (119,6 млн. грн) та кількість учнів, які навчаються за даними професіями у закладах професійної (професійно-технічної) освіти Перелік професій загальнодержавного значення розширено на 6 професій:

Зварник;

Машиніст дорожньо-будівельних машин;

Монтажник систем утеплення будівель;

Слюсар з механоскладальних робіт;

Слюсар-інструментальник;

Слюсар-ремонтник.

Тепер Перелік професій загальнодержавного значення складається з 25 монопрофесій.

У 2017 – 2018 н. р. (вперше) за професіями загальнодержавного значення закладами професійної освіти прийнято 5 910 учнів.

У 2018 – 2019 н. р. прийнято 5 600 учнів.

У 2018 році випуск становив 2 651 учнів.

Контингент у 2018 – 2019 н. р. складає 8 859 учнів.

Більшість професій загальнодержавного значення знаходиться в інтеграції з іншою суміжною професією та відповідно до навчальних планів фінансування розпочинається в різний період навчання.

У 2019 році на професії загальнодержавного значення передбачено 163 млн. грн., планується набір учнів I курсу загальною чисельністю – 7 200 осіб.

З метою визначення переліку професій, за якими у 2019 році будуть створюватись НПЦ, МОН проаналізувало середньостроковий прогноз потреби у фахівцях та робітничих кадрах на ринку праці на 2019-2022 роки, складений Міністерством економічного розвитку і торгівлі, а також дані Міністерства соціальної політики щодо найбільш поширених вакансій на робітничі професії в розрізі регіонів.

За оцінками **Мінекономрозвитку** потреба у фахівцях та робітничих кадрах на ринку праці становитиме:

на 2019 рік – 385,1 тис. осіб;

на 2020 рік – 399,6 тис. осіб;

на 2021 рік – 413,8 тис. осіб;

на 2022 рік – 442,5 тис. осіб.

Найбільша потреба у 2019 році очікується у промисловості (95,5 тис. осіб), оптовій та роздрібній торгівлі, ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів (72,8 тис. осіб), будівництві (68,3 тис. осіб), державному управлінні та обороні, обов'язковому соціальному страхуванні (25,3 тис. осіб).

У професійному розрізі найбільшою буде потреба у робітниках:

Робітничі кадри	Потреба (тис. осіб)			
	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік
з видобутку корисних копалин і будівництва	43,5	46,7	46,7	48,4
металургійних та машинобудівних професій	21,4	19,1	19,4	20,2
інші робітники з інструментом	16,8	16,8	16,9	17,9
найпростіші професії у видобувних галузях, будівництві та на транспорті	24,1	23,5	23,7	25,1

За даними **Мінсоцполітики** у 2018 році у розрізі регіонів найбільш поширеними вакансіями на робітничі професії є:

Водій автотранспортних засобів;
Продавець;
Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва;
Верстатник деревообробних верстатів;
Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування;
Електрогазозварник;
Швачка;
Слюсар-ремонтник;
Токар.

У зв'язку з великими темпами розвитку технологій у різних галузях економіки з'явився ряд **нових професій**, серед яких:

Монтажник систем утеплення будівель;
Монтажник систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації;
Майстер з монтажу та обслуговування систем відновлювальної енергетики.

Перші дві професії вже внесені до Класифікатора професій, «Майстер з монтажу та обслуговування систем відновлювальної енергетики» проходить апробацію як дослідно-експериментальна робота на базі закладу професійної (професійно-технічної) освіти.

Беручи до уваги заходи, що здійснює МОН щодо створення НПЦ за професіями, що є необхідними для регіональних ринків праці у всіх областях, та враховуючи дані Мінекономрозвитку, Мінсоцполітики та розвиток технологій в цілому **пропонуємо у 2019 році створити НПЦ за такими професіями:**

1. «Токар. Верстатник широкого профілю. Фрезерувальник. Шліфувальник. Свердлувальник» (у 2018 році створено 9 НПЦ);
2. «Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж. Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування. Електромонтажник силових мереж та електроустаткування» (у 2018 році створено 15 НПЦ);
3. «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» (у 2018 р. – створено 1 НПЦ).
4. «Монтажник систем утеплення будівель»;
5. «Верстатник деревообробних верстатів»;
6. «Монтажник систем вентиляції, кондиціонування повітря, пневмотранспорту й аспірації»;
7. «Машиніст дорожньо-будівельних машин».

